

Détour
(omweg)

Détour
(omweg)

Hans Bayer

Hans Bayer
ISBN nummer 9789464052626

Brave New Books

copyright de auteur
Foto omslag: Hans Heus

Hoofdstukindeling

Proloog:

Eerste etappe - de Cevennen: les Gorges du Tarn -
Florac 11 juli 1995 p. 9

Floor Wijngans

tweede etappe - Florac - Mont Lozere - La Bastide-Puylaurent 12 juli 1995 p.20

Rustdag in La Bastide-Puylaurent/Het badhuis St Laurent les Bains 13 juli 1995 p.33

derde etappe - La Bastide-Puylaurent - St Flour - Neussargues 14 juli 1995 p.44

Douwe Jan Wijngans

vierde etappe - Neussargues - Lac Chambon 15 juli 1995 p.54

Rustdag: Surfen aan het Lac Chambon, een voorbijgevlogen zondag 16 juli 1995 p.64

Nog een rustdag: Le Lac Chambon, maandag 17 juli 1995 (de Tour rust) p.76

vijfde etappe - vers le nord, dinsdag 18 juli 1995 p.84

Abdell Hamour - Epiloog

Bobigny, een Parijse voorstad, 19-22 juli 1995 p.94

De renners maken niet de Tour
De Tour maakt de renners (Levitan)

Proloog

Eerste etappe - de Cevennen: les Gorges du Tarn - Florac

11 juli 1995

Het grind knerpt, steentjes plonken tegen hun spaken, als DJ en zijn vader de cour voor het station opfietsen. Twee auto's staan er geparkeerd en een bromfiets. Een kind speelt in zijn zandbak bij het spoorwachterhuisje. Daarnaast het okergele stationsgebouw.

Ze parkeren de racefietsen in de schaduw van een enorme plataan. DJ duwt de klapdeuren voor zich uit. De loketten zijn onbemand. Hoge, koele muren. Per dag arriveren er twee treinen, om 1055 en om 1746. De klok wijst bijna half elf aan.

De deur naar de sporen staat open. Elk detail van het spoorcomplex staat scherp afgetekend in de felle zon. Het hoge onkruid tussen de sporen. Een vergeten goederenwagon.

Ze slenteren over het perron, naar een hoge loopbrug over de sporen heen. Langs het hek staan hortensia's, in rose en lichtblauw. De vader, Jan Wijngans, raakt ze voorzichtig met zijn hand.

Het metaal van de brugreling is aangenaam warm. Jan Wijngans tuurt in de verte, de zon heeft al zoveel kracht dat de lucht zindert boven het spoor.

DJ steekt een sigaret op.

'Ik zou hier uren kunnen rondhangen. Alsof hier helemaal geen tijd bestaat,' zegt Jan Wijngans.

'Wat ben je toch een autist, pa. Ik ga jouw fiets opknappen. Je hebt een nieuw stuur lint nodig. We lopen elkaar niet mis hier,' zegt DJ.

'DJ. Geef mij ook eens een sigaret!'

DJ is al halverwege de trap, keert zich en snelt op zijn vader toe. Hij steekt de sigaret tussen zijn vaders lippen. En eentje achter zijn oor: 'als reserve.'

Jan inhaleert licht en vraagt hem om vriendelijk voor Floor te zijn.

'Maak je geen zorgen, pa. We zijn geen veertien meer.'

DJ loopt weer weg. De rook van de sigaret kringelt van pa's hand omhoog in de zon.

Een zee van tijd. Voor altijd de tijd, denkt ie. Hij tuurt naar de treinsporen, oude bielzen, eikenhout. Honderd jaar geleden gekapt in de Morvan. Of nog verder weg. Hij kijkt in de verte waar het spoor verdwijnt richting Roquefort. Langzaam knijpt ie zijn ogen toe, tot er haast geen zon meer op het netvlies valt. Zijn ooglid trilt.

Hij voelt de zon op zijn gezicht. Verder niets. In de verte sterft het geluid van een auto weg.

Als hij de warmte van de sigaret op zijn vingers voelt, schiet ie de peuk weg, wrijft in zijn ogen en loopt terug naar het perron.

Een auto rijdt het grind op, een taxi uit St. Affrique. De chauffeur blijft in zijn auto zitten.

DJ heeft een nieuw stuur lint op pa's fiets vastgemaakt. In een strakke beweging trekt ie het lint rond het stuur, in wel tien lange slagen. Knalrood. Zorgvuldig plakt hij de einden af, tong tussen zijn tanden.

Nog twee minuten. Op het perron slentert nu ook de stationswachter rond. Pa speurt net zo lang het spoor af, tot zijn wachten beloond wordt en hij de trein kan zien. Een rood jaren-vijf-

tig treinstel. Piepend schuift het gevaarte het station in en stopt ter hoogte van de loopbrug. Drie mensen stappen uit de voorste deur. De conducteur staat met een fiets in zijn handen in de deuropening van de laadruimte. Daarachter staat Floor in het halfduister. De contouren van haar moeder.

Ze gooit haar rugzak het perron op en springt uit de trein pardoes in zijn armen: 'Papa!' 'Floor. Floortje.'

De conducteur vraagt of ze haar fiets nog wil. DJ, uit het niets opgedoken, pakt hem aan. Hij kust Floor terloops op haar wang en bedankt de conducteur. Die kijkt wat vriendelijker nu, wenst Floor 'bonnes vacances.'

Pa geeft hem 20 francs: 'omdat u mijn dochter veilig afgeleverd heeft,' en slaat zijn arm om Floor heen.

'En heb je zin om te gaan fietsen?'

'Natuurlijk. Ik zal wel moeten wennen aan het tempo van DJ.'

'We gaan eerst lunchen.'

DJ rijdt naast Floor de cour over. Pa blijft wat achter, haspelt met zijn pedalen, een veeg kettingolie plakt aan zijn broekspijp. Hij doet geen poging ze in te halen. Het eerste stuk, tot aan de spoorwegkruising, is vlak. In de verte wordt een korenveld geoogst. Stof waait op in de zon.

Hij vangt wat flarden op van hun gesprek, Floortje heeft het woord. Langzaam begint de weg te stijgen.

Floor's rugzak valt van haar fiets.

'Godzijdank, een pauze,' mompelt pa in zichzelf.

DJ jongleert wat met het zware geval, hijst hem op zijn schouder en zegt: 'tot zo, het restaurant is niet ver meer.'

Hij zwaait en verdwijnt dan om de bocht.

'Nog een paar kilometer. Moet te doen zijn, papa. Zal ik bij je blijven?'

Hij schudt zijn hoofd. Floor strekt haar bruine benen, staat op de pedalen. Pa ademt zwaar, als een locomotief. Floor kijkt glimlachend om, zweet glanst op haar voorhoofd, een sliertje haar plakt langs haar slaap.

Dan neemt de stijging af en na weer een bocht zit DJ te wachten, op het terras van restaurant Le coq hardi. Een van zijn grote handen rust op de bovenkant van de rugzak, alsof hij wil voorkomen dat ie wegloopt.

Jan Wijngans klokt een glas water achterover, dat DJ voor hem inschenkt. Halverwege het tweede glas wordt ie rustig.

'Ik stel voor dat u buiten in de schaduw de lunch gebruikt,' zegt de eigenaresse, madame Lenoble: 'desirez vous un aperitif?'

Pa's bloed ruist, racet door zijn aderen. Alcohol! Onwillekeurig trekt zijn mond samen. Een paar biertjes, ijskoud achterover geslagen. Of witte Bourgogne. De klik achter in je hoofd, dat je leven eventjes, die paar minuten per dag, op orde is. Dat alles op zijn plaats valt. Tot het vierde of vijfde glas plaats maakt voor een roes, die een onbeduidende sluier over alles heentrekt. Alsof je je hele leven in je eigen wachtkamer doorbrengt.

'Jazeker,' zegt Jan Wijngans, 'graag een aperitief.'

'Op Jalabert,' zegt pa.

'Wie is dat?' vraagt Floor.
DJ bijt vertwijfeld in zijn glas.
'Een Franse wielrenner,' zegt DJ.
'Die de Tour gaat winnen,' zegt pa zelfverzekerd.
'Kansloos.'
'Hij heeft een sterke wil.'
'Ik ook. Indurain heeft discipline en macht. Indurain blijft de koning,' zegt DJ: 'sinds wanneer interesseer jij je voor wielrennen, babo?'
'Sinds deze week. Ik moet wel, nu ik met jullie op pad ga. Wat drinken we hier eigenlijk?'
'Ze hadden geen Pouilly Fuissé. Sancerre 1992. Altijd goed.'
Jan Wijngans kijkt afwezig naar Floor's hand. In zijn hoofd stormt het. Die hand. Marja's hand, die liefkozend over het antieke bed glijdt, langs de houten stijlen. De zon heeft er nu een warme gloed ingebrand. Floor trekt haar hand naar zich toe en kijkt pa aan.
DJ tikt de glazen aan: 'santé. Wanneer zijn we voor het laatst gezamenlijk op vakantie geweest?'
'1988. Dat was de eerste keer na mama's overlijden.'
Jan Wijngans herinnert zich er weinig van, een huis in de heuvels in een mist van Chianti. Veel ruzie.
'We zijn allemaal ouder nu,' zegt hij.
'Ja, gek hè,' antwoordt Floor schamper.
Pa wordt gered door madame Lenoble, die het menu komt doorspreken. Ze kiezen salade aux pelardons en forel. DJ neemt terrine au lapin en nog een keer konijn als hoofdgerecht: 'zo'n lief konijntje, dat gaat er altijd in.'

'De madame is wel vriendelijk tegen ons.'
'Misschien vindt ze jou wel een lekker ding,' lacht Floor.
'Mij?' Jan Wijngans schudt verbaasd zijn hoofd.

'Ik denk weleens dat ik sommelier moet worden,' zegt DJ en rekt zijn lange armen uit: 'deze wijn bijvoorbeeld. Typisch Sancerre. Elegant, niet zo hoerig als Pouilly Fumé kan zijn.'
Ze nemen tegelijk een slok.
'Heerlijk.'
'Absoluut goud.'
'Dat is wat overdreven. Wacht tot we in de buurt van Bourgogne komen. Montrachet, Meursault, daar kun je je superlatieven in kwijt. En je geld.'
Madame Lenoble deelt het voorgerecht uit. Floor begint gulzig te eten.
'Was Jalabert niet bij die valpartij in Le Havre?' vraagt ze, met volle mond.
'Ja, hij valt vaak. Hij heeft wel doorzettingsvermogen.'
'Afschuwelijk. Zulke smerige schaafwonden. En ze gaan gewoon door, stappen weer op hun fietsje, met een gescheurde fietsbroek waar de billen half uithangen.'
'Karakter heet dat,' zegt DJ: 'wat doe jij eigenlijk Floor, nu ik de sommelier ben, en de waterdrager en de mecaniciens.'
'En de gids,' vult pa aan.
'Ik zal 's ochtends jullie dromen duiden.'
'Jezus. Dat heb je zeker op die maffe cursus in Aix geleerd.'
'Ja.'
'Woorden schieten te kort,' zegt DJ: 'ook voor dit eten trouwens.'